

STANDARDY OCHRONY DZIECI PRZED KRZYWDZENIEM

**Procedury postępowania w przypadku krzywdzenia
dzieci opracowane dla
Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 1
w Poznaniu**

PREAMBUŁA

Niniejszy dokument powstał na podstawie podręcznika „Standardy ochrony dzieci” wydanym przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę oraz na podstawie projektu „Chronimy Dzieci – promowanie i wdrażanie Standardów Ochrony Dzieci w województwie wielkopolskim” i dyskursu dyrekcji oraz zespołu ds. pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Standardy ochrony dzieci to cztery zasady, których przyjęcie sprawia, że dana instytucja jest bezpieczna dla dzieci. Personel potrafi zidentyfikować sytuacje stwarzające ryzyko krzywdzenia dziecka oraz podjąć działania profilaktyczne oraz interwencyjne.

Standard I – placówka ustanowiła i wprowadziła w życie politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem

Standard II – placówka monitoruje, edukuje i angażuje swoich pracowników w celu zapobiegania krzywdzeniu dzieci

Standard III – w placówce istnieją procedury zgłaszania podejrzenia oraz podejmowania interwencji w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dziecka

Standard IV – placówka monitoruje oraz okresowo weryfikuje zgodność prowadzonych działań z przyjętymi standardami ochrony dzieci

Standard I – placówka ustanowiła i wprowadziła w życie politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem

Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem określa:

- Zasady bezpiecznej rekrutacji personelu
- Sposób reagowania placówki na przypadki podejrzenia, że dziecko doświadcza krzywdzenia i zasady prowadzenia rejestru interwencji
- Zasady bezpiecznych relacji personel-dziecko oraz dziecko-dziecko
- Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych dzieci
- Zasady bezpiecznego korzystania z internetu i mediów elektronicznych

Polityka jest opublikowana i promowana wśród całego personelu, rodziców i dzieci. Poszczególne grupy są z nią zapoznawane przez działania edukacyjne i informacyjne. Poprzez politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem realizowane są takie wartości, jak dobro dziecka oraz jego prawo do życia w bezpiecznym i zapewniającym rozwój otoczeniu.

W pracy indywidualnej i grupowej każdy pracownik pedagogiczny i niepedagogiczny kieruje się interesem dziecka oraz działa dla jego dobra. Świadoma praca z objawami, wynikającymi z zaburzeń i niepełnosprawności, polegająca na zauważaniu i uwzględnianiu potrzeb indywidualnych w bieżącym funkcjonowaniu dziecka zarówno w placówce jak i w domu, tworzeniu realnych, dostosowanych do możliwości dziecka Indywidualnych Programów Edukacyjno-Terapeutycznych, nawiązywaniu i podtrzymywaniu znaczącej relacji z dzieckiem opartej na szacunku i otwartości, tworzeniu przestrzeni do wzajemnej komunikacji o myślach, emocjach, potrzebach.

Celem polityki „Standardów Ochrony Dzieci przed krzywdzeniem” jest zapewnienie uczniom Szkoły Podstawowej nr 35 i dzieciom w Przedszkolu nr 187 sprzyjających warunków do nauki oraz rozwoju w atmosferze życzliwości, szacunku, akceptacji i bezpieczeństwa. Niedopuszczalne jest stosowanie przez pracownika szkoły i innej osoby dorosłej z otoczenia dziecka jakiegokolwiek formy przemocy.

POLITYKA

Podstawa prawna: Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989r. (Dz. U. 1991 Nr 120 poz. 526 z późn. zm.), Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2015 poz. 1390), Ustawa z dnia 06 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. 2016 poz. 1749), Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. 2016 poz. 1822), Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964r. - Kodeks cywilny (Dz. U. 2017 poz. 459), Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. - Kodeks Karny (Dz. U. 2016, poz. 1137), Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. 2016 poz. 922), Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. 2017 poz. 682), Ustawa z dnia 9 marca 2023r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 535).

Krzywdzenie dziecka to każde zamierzone lub niezamierzone działanie osoby dorosłej, które ujemnie wpływa na rozwój fizyczny lub psychiczny dziecka. (definicja Światowej Organizacji Zdrowia, WHO).

Pracownicy placówki posiadają wiedzę i w ramach swoich wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia dzieci. Obowiązkiem osoby, która dowiaduje się, że dziecko jest krzywdzone jest zatrzymanie krzywdzenia.

Interwencja prawna w sytuacji krzywdzenia dziecka rozumiana jest jako powiadomienie odpowiednich instytucji: policji, prokuratury, sądu rodzinnego i nieletnich o przestępstwie lub zagrożeniu dobra dziecka, w celu podjęcia przez te instytucje działań w ramach swoich obowiązków służbowych. Działania te zapobiegają krzywdzeniu dziecka, spowodują wyciągnięcie odpowiedzialności w stosunku do sprawcy i wesprą dziecko i rodzinę w sytuacji kryzysu.

Rolę i zadania nauczycieli oraz specjalistów w zakresie udzielania pomocy dziecku określa Ustawa o systemie oświaty, Ustawa Karta Nauczyciela, Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”, Ustawa z dnia 9 marca 2023r o zmianie Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, jak też Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach. Odpowiedzialność nauczycieli, wychowawców, innych pracowników pedagogicznych oraz pracowników niebędących nauczycielami za pomoc dzieciom krzywdzonym wynika również z innych przepisów prawa, m.in. Kodeksu postępowania karnego – art. 304, Kodeksu karnego – art.162, Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, art. 12, Kodeksu postępowania cywilnego –art. 572, Konwencji o Prawach Dziecka.

Zgodnie z Ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z 10 czerwca 2010 r. oraz z dnia 9 marca 2023 r. przemoc w rodzinie należy rozumieć jako:

„jedorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej; członków rodziny; przez określenie członków rodziny należy rozumieć osobę najbliższą w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz.553, z późn. zm.), a także inną osobę wspólnie zamieszkującą lub gospodarującą), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Wyróżnia się 4 podstawowe formy krzywdzenia:

1. Przemoc fizyczna

Przemoc, w wyniku której dziecko doznaje faktycznej fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożone. Krzywda ta następuje w wyniku działania bądź zaniechania działania ze strony rodzica lub innej osoby odpowiedzialnej za dziecko lub ze strony osoby, której dziecko ufa bądź która ma nad nim władzę. Nieprzypadkowe zranienie polegające na przykład na: popychaniu, szarpaniu, policzkowaniu, szczypaniu, kopaniu, duszeniu, biciu otwartą ręką, pięścią lub przedmiotami, oblewaniu wrzątkiem lub substancjami żrącym, użyciu broni, ostrych narzędzi. Może być czynnością powtarzalną lub jednorazową.

Zauważalne symptomy przemocy fizycznej:

- ślady palców i przedmiotów na ciele dziecka,
- okrągłe punktowe poparzenia,
- opuchlizna, złamania, zwichnięcia,

- skarpetkowe odparzenia,
- siniaki w nietypowych miejscach ciała dziecka, np. okularowe w okolicy oczu.

Pośrednio obserwowane zachowania dziecka:

- lęk przed rozebraniem się,
- lęk przed dotykiem drugiej osoby,
- strój nieadekwatny do pory roku i pogody (długie rękawy, kiedy jest ciepło),
- nadmierna apatia lub agresja,
- noszenie ciemnych okularów, także przy braku słońca.

Wzmożony nacisk na obserwację symptomów i zachowania dziecka, jeśli pracujemy z uczniem/ dzieckiem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

2. Przemoc psychiczna

Chroniczna, нефizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy dzieckiem a osobą dorosłą, obejmująca zarówno działania jak i zaniechania.

Formy przemocy psychicznej:

- niedostępność emocjonalna,
- zaniedbywanie emocjonalne,
- relacja z dzieckiem oparta na wrogości, obwinianiu, oczernianiu, odrzucaniu,
- nieodpowiedzialne rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z dzieckiem,
- niedostrzeganie lub nieuznawanie indywidualności dziecka i granic psychicznych pomiędzy osobą dorosłą a dzieckiem.

Objawy przemocy psychicznej:

- zaburzenia mowy (wynikające z napięcia nerwowego),
- psychosomatyczne (ból jelitowo– żołądkowy, ból i zawroty głowy),
- moczenie i zanieczyszczanie się,
- ból mięśni, nadmierna potliwość, zaburzenia snu,
- brak poczucia pewności siebie, niska samoocena, wycofanie,
- depresja, fobie, lęki,
- zachowanie destrukcyjne,

- kłopoty z kontrolą emocji,
- poczucie krzywdy i winy, nieufność do innych,
- problemy szkolne, zachowania agresywne w stosunku do innych osób.

3. Wykorzystanie seksualne

Włączanie dziecka w aktywność seksualną, której nie jest ono w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody, i/lub na którą nie jest odpowiednio dojrzałe rozwojowo i nie może się zgodzić w ważny prawnie sposób i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi, społecznymi. Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia, gdy taka aktywność (np. prezentowanie treści o tematyce pornograficznej, robienie zdjęć lub filmów z udziałem dziecka bez odzieży, komentowanie dziecka w sposób erotyczny, proponowanie relacji intymnych, dotykanie w miejscach intymnych, zmuszanie do oglądania nagości i/lub dotykania przez dziecko, ocieranie, kontakty oralne) wystąpi między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności i władzy.

Konsekwencje przemocy seksualnej:

Somatyczne:

- infekcje dróg moczowo - płciowych bez podłoża organicznego,
- urazy zewnętrznych narządów płciowych: zaczerwienienia, otarcia naskórka, bolesność,
- urazy około odbytowe i pochwy,
- ból przy oddawaniu moczu czy kału, np. krwawe stolce, krwawienie z narządów rodnych,
- upławy,
- infekcje jamy ustnej,
- urazy ciała związane ze stosowaną przemocą fizyczną,
- infekcje przenoszone drogą płciową (np. weneryczne, grzybicze, HIV),
- niezrozumiałe pojawienie się dolegliwości somatycznych, np. bólów brzucha, głowy,
- wymiotów, nudności, nietrzymanie kału i moczu,

- spadek apetytu,
- trudności związane z siedzeniem lub chodzeniem,
- przerwanie błony dziewiczej,
- ciąża.

Poznawcze, emocjonalne, behawioralne:

- zbytnia erotyzacja dziecka, znajomość zachowań seksualnych charakterystycznych dla osób dorosłych,
- prowokacyjne zachowania seksualne zarówno w stosunku do dorosłych, jak i rówieśników,
- zachowania masturbacyjne,
- erotyczne rysunki lub zabawy dziecka,
- zaburzenia snu, lęki nocne, koszmary nocne,
- zaburzenia przyjmowania pokarmu,
- u małych dzieci zachowania o charakterze regresywnym, takie jak moczenie się, ssanie palca, kiwanie,
- izolowanie się, zamykanie się w sobie,
- lęki, strach, fobie, nerwice, depresje, przygnębienie, smutek,
- lęki związane z daną płcią, np. wobec rodzica danej płci,
- zachowania agresywne i (lub) autodestrukcyjne (próby samobójcze, samobójstwa),
- nadpobudliwość ruchowa,
- poczucie winy, krzywdy.

4. Zaniedbywanie

Chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych dziecka i/lub nierespektowanie jego podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju. Do zaniedbywania dochodzi w relacji dziecka z osobą, która jest zobowiązana do opieki, wychowania, troski i ochrony dziecka.

Objawy zaniedbania:

- częsta absencja w szkole lub przedszkolu,
- wagarowanie,

- brak przyborów szkolnych,
- ubiór nieadekwatny do pory roku,
- niedożywienie,
- zaniedbanie pod względem higienicznym i zdrowotnym (brudna skóra, rażąco małych rozmiarów odzież, przewlekłe nieleczone choroby, nie zażywanie niezbędnych leków, koniecznych badań, zaburzony rozwój fizyczny),
- pozostawianie na dworze bez opieki w godzinach wieczornych i nocnych (zwłaszcza młodsze dzieci),
- niedbanie o higienę snu i odpoczynku,
- apatia, bierność.

W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka pracownicy placówki podejmują rozmowę z rodzicami, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywując ich do szukania dla siebie pomocy. Pracownicy monitorują sytuacje i dobrostan dziecka.

W przypadku podjęcia przez pracownika placówki podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone, pracownik ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji wychowawcy klasy i pedagogowi/ psychologowi lub dyrekcji.

Pedagog/psycholog wzywa opiekunów dziecka, którego krzywdzenia podejrzewa i informuje ich o podejrzeniu. Informuje również rodziców/opiekunów o obowiązku placówki zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia dziecka do Sądu Wydział Rodzinny i Nieletnich. Pedagog/psycholog sporządza opis sytuacji szkolnej/ przedszkolnej i rodzinnej dziecka na podstawie rozmów z dzieckiem, nauczycielami, wychowawcą i rodzicami i zgłasza wniosek o wgląd w sytuację rodziny do Sądu Wydział Rodzinny i Nieletnich. Udziela dziecku wsparcia w placówce lub jeśli istnieje taka potrzeba kieruje dziecko do specjalistycznej placówki przez zawiadomienie Policji. W zależności od zdiagnozowania sytuacji pedagog/psycholog w porozumieniu z dyrekcją placówki podejmuje decyzje o uruchomieniu procedury „Niebieskiej Karty” i zawiadamia Ośrodek Pomocy Społecznej. Wszyscy pracownicy placówki, którzy podjęli informacje o krzywdzeniu dziecka są zobowiązani do zachowania tych informacji w tajemnicy.

Zasady ochrony wizerunku dziecka

Placówka zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych dzieci zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Placówka, uznając prawo dziecka do prywatności

i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku dziecka. W naszych działaniach kierujemy się odpowiedzialnością wobec utrwalania, przetwarzania, używania i publikowania wizerunków dzieci. Dzielenie się zdjęciami i filmami z naszych aktywności służy celebrowaniu sukcesów dzieci, dokumentowaniu naszych działań. Rodzice/opiekunowie prawni wyrażają lub nie wyrażają pisemną zgodę na wykorzystywanie wizerunku ich dzieci. Unikamy podpisywania zdjęć i nagrań informacjami identyfikującymi dziecko z imienia i nazwiska. Jeśli konieczne jest podpisanie dziecka to używamy tylko imienia. Zmniejszając ryzyko niestosownego wykorzystania zdjęć/nagrań dbamy by wszystkie znajdujące się na zdjęciu/naganiu dzieci były ubrane, a sytuacja zdjęcia/nagrania nie była dla dziecka ośmieszająca, poniżająca lub stawiała go w negatywnym kontekście. Zdjęcia/nagrania koncentrują się na czynnościach wykonywanych przez dzieci i w miarę możliwości przedstawiają dzieci w grupie. W sytuacji, gdy rejestracja wydarzenia zostanie zlecona osobie zewnętrznej dbamy o to by osoba/firma rejestrująca przestrzegła niniejszych wytycznych. Jeśli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości takiej jak zgromadzenie, krajobraz, impreza publiczna, zgoda rodziców/opiekunów prawnych dziecka nie jest wymagana.

W sytuacjach, w których rodzice/opiekunowie lub widzowie szkolnych/przedszkolnych wydarzeń i uroczystości rejestrują wizerunki dzieci do prywatnego użytku, powinni zostać poinformowani o konieczności uzyskania zgody rodziców/opiekunów prawnych dziecka na wykonania zdjęcia/nagrania. Zdjęcia/nagrania nie powinny być udostępniane w mediach społecznościowych, ani na serwerach otwartych, chyba, że rodzice/opiekunowie prawni wyrażą na to zgodę.

W sytuacji, gdy przedstawiciele mediów będą chcieli zarejestrować organizowane przez placówkę wydarzenia i opublikować zebrany materiał, muszą zgłosić taką prośbę wcześniej i uzyskać zgodę dyrekcji. W takiej sytuacji należy upewnić się, że rodzice/opiekunowie prawni dziecka udzielili pisemnej zgody na rejestrowanie wizerunku dziecka.

W przypadku nie wyrażenia przez rodzica/opiekuna prawnego zgody na rejestrowanie wizerunku dziecka decyzja ta będzie respektowana, a wychowawca klasy/grupy ustali z rodzicem/prawnym opiekunem, w jaki sposób nie wykluczający dziecka z wydarzeń, decyzja ta będzie uszanowana. Materiały zawierające wizerunki dzieci przechowywane są zgodnie z standardami ochrony danych.

Zasady bezpiecznego korzystania z internetu i mediów elektronicznych

Infrastruktura sieciowa placówki umożliwia dostęp do internetu pracownikom, jak i dzieciom w czasie zajęć. Rozwiązania organizacyjne na poziomie placówki bazują na aktualnych standardach bezpieczeństwa. Wyznaczona osoba odpowiedzialna za bezpieczeństwo w sieci w placówce zabezpiecza sieć internetową przed niebezpiecznymi treściami poprzez instalację i aktualizację odpowiedniego nowoczesnego oprogramowania. Istnieje regulamin korzystania z pracowni komputerowych oraz korzystania z internetu przez dzieci. Nauczyciele informatyki oraz wszyscy wychowawcy i nauczyciele informują i edukują cyklicznie dzieci na temat bezpiecznych zasad korzystania z internetu i mediów elektronicznych. Nauczyciele czuwają nad bezpieczeństwem korzystania z internetu podczas zajęć. Placówka zapewnia stały dostęp w pracowniach komputerowych do materiałów edukacyjnych, dotyczących bezpiecznego korzystania z internetu.

Standard II – placówka monitoruje, edukuje i angażuje swoich pracowników w celu zapobiegania krzywdzeniu dzieci

PERSONEL

Niniejszy dokument reguluje zasady postępowania pracowników Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 1 w Poznaniu (zwanymi dalej pracownikami placówki) w przypadku zapobiegania działaniom krzywdzącym dziecko.

Zasady bezpiecznej relacji dorosły-dziecko

1. W procesie rekrutacyjnym na stanowisko pracownika szkoły i przedszkola prowadzona jest ocena przygotowania kandydatów do pracy z dziećmi oraz sprawdzane są ich referencje. Każdy nowy pracownik ale także osoby współpracujące z Zespołem (wolontariusze, studenci itp.) sprawdzani są w Krajowym Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym. Niezbędne jest również w przypadku nauczycieli dostarczenie dokumentów o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego, o niestosowaniu przemocy seksualnej, oraz podpisanie zgody dot. „Standardów Ochrony Dzieci przed krzywdzeniem”. W przypadku rekrutacji na stanowisko pracownika z obsługi i administracji kandydat składa oświadczenie o niekaralności (wzór w załączniku).

2. Pracownicy dbają o bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w placówce, są uważni na sytuacje związane z zagrożeniem zdrowia i życia, sprawdzają samopoczucie dziecka.
3. Pracownicy nieustannie poszerzają swoją wiedzę i doskonałą umiejętności pomocowe dot. pracy z dziećmi z zaburzeniami rozwojowymi i niepełnosprawnościami. Profesjonalne podejście do pracy zespołowej, tworzącej całościowe spojrzenie na człowieka (uwzględnianie umiejętności rozwojowych dzieci, wynikających z niepełnosprawności).
4. Nauczyciele organizują zajęcia zapewniające dzieciom wszechstronny rozwój, zadania i działania dostosowane są do potrzeb i możliwości poszczególnych dzieci.
5. Pracownicy towarzyszą dzieciom w sytuacjach trudnych, wspierają w poszukiwaniu rozwiązań.
6. Pracownicy podejmują działania wychowawcze mające na celu kształtowanie prawidłowych postaw – wyrażania emocji w sposób nie krzywdzący innych, niwelowanie zachowań agresywnych, promowanie zasad życzliwych, opartych na szacunku interakcjach.
7. Dzieci są zapoznawane z zasadami regulującymi funkcjonowanie grupy uwzględniającymi prawa dziecka (tworzenie kontraktu klasowego/ grupowego uwzględniającego wartości szkoły i przedszkola zgodne ze Standardami Ochrony Dzieci przed krzywdzeniem).
8. Pozytywne zachowania dzieci wzmacniane są poprzez nagradzanie: słowne (pochwała indywidualna, pochwała w obecności dzieci), wpisy pochwał do dziennika, indywidualne systemy motywacyjne.
9. W każdej sytuacji dziecko jest informowane o konsekwencji zachowania i możliwych działaniach naprawczych.
10. Niedopuszczalne są zachowania z obszarów przemocowych: cielesne (szarpanie, bicie, popychanie), słowne (wyzywanie, wyśmiewanie), zmuszanie, negowanie uczuć. Pracownik placówki nie krzyczy na dziecko, wyjątek stanowią sytuacje wynikające z bezpieczeństwa dziecka lub innych dzieci.
11. Bezpośredni kontakt z dzieckiem oparty jest na poszanowaniu intymności dziecka. Zasady bezpośredniego kontaktu z dzieckiem ustalane są z rodzicami lub opiekunem prawnym z poszanowaniem zdania obu stron. Istnieją sytuacje, w których kontakt fizyczny

z dzieckiem może być stosowany i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu, jest odpowiedzialnością na potrzeby dziecka w danym momencie, uwzględnia wiek dziecka, płeć, etap rozwojowy, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Nie można jednak wyznaczyć uniwersalnej stosowności każdego takiego kontaktu fizycznego, ponieważ zachowanie odpowiednie do jednego dziecka może być nieodpowiednie wobec innego dziecka. Dorosły w kontakcie z dzieckiem kieruje się swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję dziecka, pytając o jego zgodę na kontakt fizyczny np. przytulenie i zachowując świadomość, że nawet przy dobrych intencjach dorosłego, taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez dziecko lub osoby trzecie. W szczególnych przypadkach uzasadnione jest użycie siły przez pracownika szkoły w celu przerwania zachowań ucznia, które zagrażają życiu i zdrowiu jego samego lub innych uczniów/dzieci. Jednocześnie placówka dba o nietykalność cielesną dzieci.

12. W sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec dziecka dorosły unika innego niż niezbędny kontaktu fizycznego z dzieckiem. Dotyczy to zwłaszcza pomaganiu dzieciom w ubieraniu się i rozbieraniu, jedzeniu, myciu, przewijaniu i w korzystaniu z toalety.
13. Podczas dłuższych niż jednodniowa wyjazdów i wycieczek niedopuszczalne jest spanie z dzieckiem w jednym łóżku lub w jednym pokoju.
14. Placówka zapewnia swoim pracownikom podstawową edukację na temat ochrony dzieci przed krzywdzeniem i pomocy dzieciom w sytuacji zagrożenia, w zakresie:
 - rozpoznawania symptomów krzywdzenia dzieci,
 - procedur interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia,
 - odpowiedzialności prawnej pracowników zobowiązanych do interwencji,
 - procedury „Niebieskiej Karty”,
15. W przypadku stwierdzenia jakichkolwiek zagrożeń bezpieczeństwa każdy pracownik jest zobowiązany, w miarę możliwości im przeciwdziałać oraz natychmiast powiadomić o nich dyrektora placówki bądź psychologa/pedagoga szkolnego.

16. Dyrektor placówki prowadzi okresowe ewaluacje swoich pracowników w celu zapobiegania krzywdzeniu dzieci, są to obserwacje uczestniczące i hospitacje.

17. Pracownicy placówki w codziennych kontaktach z dziećmi kierują się szacunkiem, akceptacją i życzliwością rozumianymi jako:

- osoba dorosła uwzględnia indywidualne potrzeby dziecka,
- osoba dorosła zwraca się do dziecka językiem zrozumiałym i empatycznym,
- osoba dorosła nie wyraża krytycznych, ośmieszających opinii, uwag i sądów wobec dziecka, jest uważna na konteksty sytuacyjne i nie rozmawia z innymi pracownikami o uczniach szkoły lub dzieciach z przedszkola przy innych dzieciach,
- osoba dorosła w żaden sposób nie dyskryminuje dziecka,
- osoba dorosła traktuje dzieci równo bez względu na ich płeć, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd,
- osoba dorosła unika faworyzowania dzieci,
- osobie dorosłej nie wolno nawiązywać z dzieckiem jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych, ani składać propozycji o nieodpowiednim charakterze, ani udostępniać treści erotycznych i pornograficznych,
- osobie dorosłej nie wolno proponować dziecku alkoholu, wyrobów tytoniowych i innych substancji psychoaktywnych i nielegalnych oraz nie wolno dorosłemu używać tych substancji w obecności dzieci,
- osoba dorosła nie przekazuje informacji na temat funkcjonowania dziecka i jego zachowań jego rodzicom w obecności dziecka lub innych rodziców,
- osoba dorosła nie wykorzystuje przewagi fizycznej wobec dziecka (nie bije, nie szarpie, nie stosuje siły fizycznej),
- osoba dorosła nie wykorzystuje przewagi statutowej, swojej rangi nauczyciela i nie nadużywa możliwości karania dziecka ocenami niedostatecznymi, uwagami z zachowania, nie szantażuje dziecka możliwością wpisania negatywnej oceny, uwagi, ale ustala i komunikuje dzieciom jasne kryteria oceniania z przedmiotu i zachowania i stosuje się do nich,

- osoba dorosła dostosowuje wymagania edukacyjne do aktualnych możliwości dziecka i wspiera go w samodzielnej realizacji,
- osobie dorosłej nie wolno utrzymywać wizerunku dziecka dla celów prywatnych,
- osoba dorosła nie publikuje wizerunku dziecka na swoich mediach społecznościowych
- osoba dorosła bezwzględnie chroni danych osobowych dziecka, w tym przede wszystkim nie ujawnia jego diagnozy, nie rozmawia z innymi rodzicami na temat sytuacji rodzinnej, materialnej, czy zdrowotnej dziecka, czy członków jego rodziny,
- osoba dorosła nie przekazuje bez zgody rodziców/prawnych opiekunów dziecka, informacji na temat: adopcji, przysposobienia, stwierdzonej niepełnosprawności dziecka,
- osobie dorosłej nie wolno przyjmować pieniędzy oraz prezentów od dziecka ani rodziców/opiekunów dziecka. Nie dotyczy to okazjonalnych podarków związanych ze świętami w roku szkolnym np. kwiatów, prezentów składkowych, czy drobnych upominków,
- osobie dorosłej nie wolno nawiązywać kontaktu z dziećmi poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie zaproszeń w mediach społecznościowych,
- w trakcie lekcji i zajęć osobiste urządzenia elektroniczne powinny być wyłączone lub wyciszone,
- osoba dorosła zaprasza dziecko do życzliwego kontaktu opierającego się na obustronnym poszanowaniu granic osobistych, budując profesjonalną relację zgodną z obyczajowością (inne zachowania opiekuńcze wynikające ze statutu rodzica, inne od niespokrewnionej osoby dorosłej pełniącej funkcję wychowawczą).

Zapobieganie wykluczeniu dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

- 1) Każdego dziecko należy traktować z należyтым szacunkiem, nie dyskryminować ze względu na jakiegokolwiek cechy, w tym specjalne potrzeby, niepełnosprawność, rasę, płeć, religię, kolor skóry, pochodzenie narodowe lub etniczne, język, stan cywilny, stan zdrowia, zdolności lub status społeczny.
- 2) Należy okazywać wszystkim dzieciom troskę o ich dobro i rozwój.

- 3) Uwzględniać uniwersalne projektowanie, racjonalne dostosowania i modyfikacje, zapewniając równy dostęp osobom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami.
- 4) Eliminować bariery utrudniające dzieciom samodzielne funkcjonowanie i ekspresję, w tym bariery informacyjno-komunikacyjne, architektoniczne, cyfrowe.
- 5) Poszukiwać metod pracy opartych na dowodach naukowych, najbardziej adekwatnych do rozpoznanych indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych dzieci.
- 6) Angażować środowisko rodzinne i lokalne w rozwój dzieci.
- 7) Należy uwzględniać informacje dotyczące dziecka udostępnione przez rodziców (opiekunów).
- 8) Należy rozpoznać indywidualne potrzeby dziecka (w uzasadnionym zakresie) oraz specyfikę jego funkcjonowania, w szczególności:
 - funkcjonowanie poznawcze, emocjonalne i społeczne ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki niepełnosprawności dziecka;
 - warunki i sposoby niezbędne do zaspokojenia podstawowych potrzeb dziecka (fizjologicznych, w tym sensorycznych, psychofizycznych, w tym potrzeby bezpieczeństwa itp.) oraz konsekwencje ich deprivacji;
 - sposoby regulacji emocji przez dziecko;
 - sposób reagowania na bliskość fizyczną innych osób;
 - sposób komunikowania się dziecka (język, specyficzne narzędzia oraz ich rodzaj);
 - inne czynniki istotne dla dziecka.
- 9) Dla dzieci z orzeczeniem do kształcenia specjalnego należy tworzyć Indywidualne Programy Edukacyjno-Terapeutyczne, które powinny zawierać między innymi:
 - ocenę ryzyka (dokładnie ustalić czynniki mogące wywołać zachowania trudne, w tym agresywne, autoagresywne, problemowe zachowania seksualne);
 - opracowaną i indywidualną procedurę interweniowania, we współpracy z rodzicami (opiekunami), opartą na potrzebach dziecka
 - wypracowany katalog sposobów niedopuszczających do wystąpienia danego zachowania trudnego, możliwie najmniej awersyjnych, proaktywnych, opartych na budowaniu relacji opartej na szacunku i zaufaniu (strategie niskich wymagań, zmiany

w środowisku, zapewnienie atrakcyjnych zajęć i czynności, zapewnienie konsultacji medycznych);

- wypracowany katalog nieawersyjnych strategii reaktywnych (ukierunkowane na obniżenie napięcia emocjonalnego, w tym na ochronę dziecka i innych osób zaangażowanych w zachowanie).
- informację o wypracowanej zrozumiałej formie komunikacji wzajemnej, w języku/sposobie komunikacji używanym przez dziecko – dostosowaną do możliwości psychofizycznych dziecka i umożliwiającą wyrażenie przez dziecko swojej woli, w tym akceptacji lub sprzeciwu, co do pewnych czynności, o ile jest to zasadne przy wykorzystaniu alternatywnych lub wspomagających metod komunikacji
- przekazywać dziecku w zrozumiały sposób wiedzę o jego prawach i obowiązkach oraz możliwościach uzyskania pomocy, upewniając się, że przekaz jest dla niego jasny i klarowny.
- specjaliści i nauczyciele powinni zapoznać dziecko w zrozumiały sposób z obowiązującymi w placówce działalnościami normami i zasadami oraz konsekwencjami ich naruszania dla wszystkich stron.
- specjaliści i nauczyciele powinni uczyć dziecko w zrozumiały sposób, jak powinien się zachować w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu jego i innych.
- specjaliści i nauczyciele powinni uczyć dziecko w zrozumiały sposób, jakie zachowania stanowią naruszanie granic prywatności/intymności innych osób, jakie zachowania krzywdzą innych, sprawiają im ból i cierpienie.
- specjaliści i nauczyciele powinni dbać, aby reakcja osoby dorosłej nie powodowała negatywnego nastawienia innych dzieci do dziecka, na rzecz którego podjęto interwencję i nie prowadziła do wykluczenia go z grupy.

Tworzenie bezpiecznego środowiska rozwoju dziecka

- 1) Należy zapoznać się z sytuacją dziecka – w uzasadnionym zakresie wynikającym z wykonywanych obowiązków i funkcji.
- 2) Należy przeciwdziałać wszelkim formom ośmieszania, dyskryminacji, poniżania, zastraszania, oczerniania, wykluczenia dziecka lub jakiegokolwiek innej formie przemocy psychicznej, fizycznej lub seksualnej. Należy natychmiast reagować na wszystkie tego rodzaju sytuacje, w tym między dziećmi.
- 3) Stosownie do potrzeb i okoliczności wskazane jest:

- prowadzenie zajęć psychoedukacyjnych i profilaktycznych ukierunkowanych na przeciwdziałanie wszelkiej dyskryminacji i przemocy oraz uwrażliwianie dzieci na prawo każdej osoby do poszanowania jej godności;
 - przekazywanie informacji rodzicom (opiekunom) na temat występujących problemów oraz podejmowanie z nimi współpracy w tym zakresie.
 - Wspieranie dziecka w czynnościach samoobsługowych - jeśli konieczne jest wspieranie dziecka w realizacji czynności samoobsługowych i higienicznych z uwagi na poziom jego funkcjonowania, należy to czynić, stosując możliwie najmniej ingerencyjną formę wsparcia i jednocześnie dążyć do stopniowego uniezależniania go w tym zakresie od pomocy innych osób - o ile jest to możliwe. Udzielając wsparcia dziecku, należy to czynić w taki sposób, by nie skutkowało to dyskomfortem, upokorzeniem czy wyśmiewaniem przez inne osoby. Wspieranie powinno odbywać się w sposób bezpieczny, z zachowaniem prywatności, z możliwością kontroli przez inne osoby z personelu.
- 4) W sytuacji podejrzenia lub ujawnienia krzywdzenia zawsze należy stworzyć dziecku możliwość wypowiedzenia się, przedstawienia swojego zdania/opinii, pamiętając, że może to być dla dziecka pierwsza i jedyna rozmowa (dziecko może już nie podjąć więcej prób poszukiwania wsparcia). Szczególnie ważne jest, by:
- wyrazić swoją troskę poprzez deklarację, że się dziecku wierzy;
 - zapewnić dziecko, że dobrze uczynił podejmując rozmowę o doznanej krzywdzie;
 - wyjaśniać dziecku, że nie jest winien zaistniałej sytuacji;
 - jednoznacznie negatywnie ocenić każdą formę przemocy, dając wyraźny sygnał, że jest ona niedopuszczalna i należy jej zapobiegać/powstrzymać;
 - należy odpowiednio poinformować dziecko, że tą sprawą zajmą się inne odpowiednie osoby, w tym udzielić mu informacji, że podjęte zostaną działania zapewniające mu bezpieczeństwo i że nie jest winne temu, co się stało.

Ochrona dziecka w Internecie

Nauczyciele prowadzący zajęcia z informatyki i edukacji informatycznej oraz nauczyciele realizujący zajęcia podczas lekcji przedmiotowych lub zajęć wychowawczych z dostępem

do sieci teleinformatycznej odpowiedzialni są za zapewnienie bezpiecznych warunków korzystania przez dziecko z sieci teleinformatycznych, w tym Internetu, na terenie placówki.

Nauczyciele i pracownicy chronią dzieci przed narażaniem na treści nielegalne oraz treści szkodliwe i nieodpowiednie do wieku, narażenie na szkodliwe i nieodpowiednie kontakty online oraz usługi online, narażenie na szkodliwe i ryzykowne zachowania.

Do treści nielegalnych zalicza się m.in.:

- materiały przedstawiające seksualne wykorzystanie dziecka
- materiały przedstawiające treści pornograficzne
- treści propagujące rasizm i ksenofobię
- inne nielegalne treści – treści nie dotyczące żadnej z powyższych kategorii, ale skierowane przeciwko bezpieczeństwu dzieci, na przykład: propagowanie lub pochwalanie zachowań o charakterze pedofilskim, materiały utrwalające wizerunek nagiej osoby lub osoby w trakcie czynności seksualnej przy użyciu przemocy, groźby bezprawnej lub podstępnej albo rozpowszechniane bez jej zgody, treści pornograficzne udostępniane dziecku, uwodzenie dziecka poniżej 15 r.ż. przez Internet, tzw. child grooming, zjawisko szantażu na tle seksualnym (określane również jako „sextortion”).

Do treści szkodliwych i nieodpowiednich zalicza się m.in.:

- treści obrazujące przemoc, obrażenia fizyczne, prezentujące drastyczne sceny, śmierć, okrucieństwo wobec zwierząt,
- treści nawołujące do podejmowania działań autodestrukcyjnych (samookaleczeń, pro-ana, samobójstw, zażywania szkodliwych substancji, w tym środków psychoaktywnych niezidentyfikowanych jednoznacznie jako narkotyki itp.),
- treści nawołujące do przemocy, przestępczości, radykalizacji (również sekty) i ekstremizmu, patostreamy, treści dyskryminacyjne oraz pornograficzne.

Do szkodliwych i nieodpowiednich kontaktów online oraz usług online zalicza się m.in.:

- presję rówieśniczą, cyberprzemoc, grooming, szantaż na tle seksualnym, aktywność seksualną jako źródło dochodu osób nieletnich, hazard online, reklamy niedostosowane do wieku, media społecznościowe niedostosowane do wieku.

Do szkodliwych i ryzykownych zachowań zalicza się m.in.:

- podejmowanie wyzwań online, seksting, wywieranie presji, stosowanie przemocy z wykorzystaniem technologii informacyjnych i komunikacyjnych.

Działania w celu bezpiecznego korzystania z Internetu i urządzeń mobilnych

1. Placówka, zapewniając dzieciom dostęp do Internetu za pomocą własnej sieci wifi, jest zobowiązana podejmować działania, które zablokują dostęp do treści nielegalnych, szkodliwych i nieodpowiednich dla dziecka. W tym celu współpracuje z zewnętrzną firmą informatyczną by:

- ustalić zakres zabezpieczenia oraz blokowania dostępu do treści nielegalnych, szkodliwych i nieodpowiednich dla dzieci;
- dokonać wyboru konkretnego oprogramowania (w tym np. oprogramowania antywirusowego, narzędzia ochrony rodzicielskiej, monitorowania aktywności użytkowników itp.);
- zainstalować oprogramowanie zabezpieczające oraz blokujące;
- dokonywać bieżącej aktualizacji oprogramowania, o którym mowa ;
- przed dopuszczeniem urządzeń osobistych do sieci wifi placówki, wydzielić sieć zamkniętą z hasłem oraz wymóg akceptacji regulaminu przed przyłączeniem urządzenia;
- stosować oprogramowania antywirusowe na wszystkich urządzeniach.
- regularnie aktualizować oprogramowania, aktualizacje systemów operacyjnych, aplikacji.
- kontrolować dostęp: ustawienia haseł i kont dla każdego użytkownika, ograniczenie dostępu tylko dla upoważnionych użytkowników (konta administracyjne oraz konta użytkowników na urządzeniach).
- stosować zabezpieczenia fizyczne: oznaczanie i rejestrowanie urządzeń oraz zamki i systemy antykradzieżowe.
- stosować kontrolę rodzicielską: konfiguracja funkcji kontroli rodzicielskich na urządzeniach używanych przez dzieci, monitorowanie aktywności, odpowiednia konfiguracja przeglądark, audyty systemów i historii przeglądania i pobierania.
- dokonywać szyfrowania wrażliwych danych przechowywanych na urządzeniach np. danych osobowych o uczniach, rodzicach, pracownikach itp.

2. Placówka nie może brać i nie bierze odpowiedzialności za poziom zabezpieczeń urządzeń osobistych. Pozostaje to w indywidualnej gestii użytkownika. Placówka w tym zakresie może promować dobre praktyki i edukować poprzez nauczycieli, rodziców i zaproszonych gości. Dziecko może korzystać z dostępu do Internetu na urządzeniu placówki wyłącznie przy wykorzystaniu sieci tej placówki.
3. Infrastruktura sieciowa placówki umożliwia dostęp do Internetu personelowi placówki oraz dzieciom na zasadach szczegółowo określonych w zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu, z zachowaniem poniższych zasad.
4. Działania, które należy podjąć w sytuacji ujawnienia na urządzeniu placówki treści szkodliwych i nieodpowiednich do wieku dzieci szczegółowo reguluje procedura interwencji.
5. Warunkiem dopuszczenia dziecka do korzystania z urządzeń placówki jest zapoznanie się przez to dziecko z zasadami bezpiecznego korzystania z Internetu. Dokłada się starań, aby proces zapoznania był efektywny i odpowiadał potrzebom dzieci.
6. Placówka zapewnia stały dostęp do materiałów edukacyjnych, dotyczących zasad bezpiecznego korzystania z Internetu (np. poprzez zamieszczanie ich na stronie internetowej, udostępnianie rodzicom i dzieciom itp.)

Standard III - w placówce istnieją procedury zgłaszania podejrzenia oraz podejmowania interwencji w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dziecka

PROCEDURY

Placówka wypracowała procedury, które należy podjąć w sytuacji krzywdzenia dziecka lub zagrożenia jego bezpieczeństwa ze strony pracowników, członków rodziny, rówieśników lub osób obcych.

Placówka dysponuje danymi kontaktowymi lokalnych instytucji i organizacji, które zajmują się interwencją i pomocą w sytuacjach krzywdzenia dziecka oraz zapewnia do nich dostęp wszystkim pracownikom w pokoju pedagoga/ psychologa, wicedyrektora i sekretariacie.

W gablotach przy sekretariacie i przy pokoju pedagoga/psychologa wyeksponowane są informacje dla dzieci i rodziców na temat możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji, w tym numery bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży.

W przypadku zgłoszenia krzywdzenia przez dziecko, pracownika szkoły i/lub osoby dorosłej z otoczenia dziecka podejmujemy działania interwencyjne:

Pierwszy krok: poinformowanie dyrekcji placówki i/lub pedagoga /psychologa

Dyrekcja lub na zlecenie pedagog / psycholog są zobowiązani do uruchomienia profesjonalnej relacji pomocowej, polegającej na zapewnieniu bezpieczeństwa dziecku i poszanowaniu jego godności. Działania pozostają w zgodzie z aktualnie obowiązującymi przepisami.

Prowadzona jest rzetelna diagnoza sytuacji, polegająca na uzyskaniu jak najpełniejszych informacji o sytuacji. Osoba zgłaszająca krzywdzenie dziecka sporządza notatkę służbową „karta zdarzenia”. W karcie zdarzenia umieszczamy datę zdarzenia lub podjęcia informacji o krzywdzeniu dziecka, imię i nazwisko nauczyciela/pracownika interweniującego lub będącego świadkiem zdarzenia, imię i nazwisko ucznia, którego dotyczy zdarzenie, miejsce zdarzenia i przebieg zdarzenia.

Wywiad nakierowany na dostarczenie informacji:

- Kto krzywdzi dziecko?
- Co się wydarzyło?
- Dlaczego mnie to niepokoi?
- Jakie są formy krzywdzenia?
- Gdzie i kiedy ma miejsce krzywdzenie (szkoła, dom, inne)
- Od jak dawna trwa krzywdzenie?
- Jak często dochodzi do krzywdzenia?
- Jak intensywne jest krzywdzenie? (czas trwania, częstotliwość, jaki jest obraz/siła obrażeń)
- Jak krzywdzenie wpływa na dziecko?
- Co wiem o dziecku – jakie potrzeby ma dziecko? (choroby i zaburzenia współistniejące)
- Jak dziecko funkcjonuje w sytuacji krzywdzenia?
- Czy ktoś jeszcze wie o krzywdzeniu?
- Czy były już podejmowane próby pomocy dziecku? Jaki przyniosły efekt?
- Czy w środowisku rodzinnym jest osoba dorosła wspierająca dziecko?

- Jak ja mogę pomóc dziecku?
- Kto jeszcze może pomóc dziecku – jakie instytucje mogę zaangażować?
- Opisać jakie działania zostały podjęte. Do kogo została przekazana sprawa, jeżeli wymaga podjęcia kolejnych działań.

Wzór „Karty zdarzenia” w załączniku.

Drugi krok: ZABEZPIECZENIE. Konieczne jest zbadanie bezpieczeństwa dziecka.

Jeśli w danym momencie bezpośrednio zagrożone jest życie lub zdrowie dziecka, nasze działanie musi się skupić na bezpośredniej ochronie dziecka i zakładać działania mające na celu natychmiastowe wyjęcie dziecka z rodziny lub odseparowanie od pracownika placówki, u którego jest podejrzenie krzywdzenia.

Interwencyjne telefony: policja, pogotowie.

Dyrektor szkoły lub upoważniony przez niego pracownik powiadamia policję, wydział rodzinny i nieletnich sądu rejonowego oraz prokuraturę rejonową o popełnieniu przestępstwa. Równoległe powiadamia pracownika socjalnego pomocy społecznej w rejonie.

Działania interwencyjne placówki mogą być realizowane w ramach trzech ścieżek:

- karnej (zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa)
- cywilnej (wniosek o wgląd w sytuację rodzinną dziecka)
- procedury Niebieskiej Karty (przemoc domowa)
- dyscyplinarnej (względem stosowania przemocy przez pracownika szkoły).

Interwencję karną należy podjąć w przypadku przestępczości na szkodę małoletnich:

- Przeciwno wolności seksualnej i obyczajowości np. zgwałcenie, wykorzystanie seksualne, prezentowanie pornografii
- Przeciwno rodzinie i opiece np. znęcanie się, porzucenie, uprowadzenie
- Przeciwno wolności np. groźba karalna, nękanie, naruszenie intymności seksualnej
- Przeciwno życiu i zdrowiu np. ciężki uszczerbek na zdrowiu, pobicie
- Przeciwno czci i nietykalności cielesnej np. zniewaga, zniesławienie.

Wzór zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwie w załączniku.

Wniosek o wgląd w sytuację rodzinną dziecka wystosowuje dyrektor placówki, do wniosku dołącza diagnozę/ opis sytuacji sporządzone przez psychologa/ pedagoga we współpracy z wychowawcą i nauczycielami. (przykładowy dokument w załączniku)

Gdy sąd rodzinny uzna, że dobro dziecka jest zagrożone, może wydać odpowiednie zarządzenia: zobowiązać rodziców do:

- współpracy z asystentem rodziny
- uczestniczenia w warsztatach umiejętności wychowawczych
- skierowania małoletniego do placówki wsparcia dziennego
- rozpoczęcia terapii rodzinnej, poradnictwa
- umieszczenia małoletniego w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym, zakładzie rehabilitacji leczniczej
- nadzoru kuratora.

Interwencja do sądu rodzinnego podejmowana jest wtedy, kiedy wyczerpują się nam środki współpracy z rodziną lub rodzice nie podejmują działań na rzecz dziecka zgodnie z zaleceniami i wskazówkami.

Wszczęcie procedury Niebieskiej Karty

W przypadku podejrzenia przemocy domowej pracownik placówki (wychowawca, psycholog, pedagog) przeprowadza rozmowę z uczniem.

Rozmowa dotyczy: podtrzymywania relacji opartej na zaufaniu, udzielaniu informacji o dalszych krokach, braku zgody na bicie, dotykania bez zgody dziecka. Nazywanie, że to poważna sprawa, która wymaga pomocy innych, zaufanych osób, np. pedagoga/psychologa. Informuje również o konieczności kontaktu z rodzicami, gwarantując dziecku bezpieczeństwo.

Samodzielnie i/lub wraz z pedagogiem/psychologiem wypełnia formularz NK-A. (w załączniku).

Uprawnienia do wypełnienia formularza mają: policjant, pracownik OPS, pracownik ochrony zdrowia, pracownik oświaty, członek Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W przypadku stwierdzenia, że problem krzywdzenia nie wymaga sięgnięcia po środki represji karnej wobec rodziny i izolowania od niej dziecka i że możliwa jest współpraca z rodzicami:

1. Wezwania do szkoły rodziców/opiekunów prawnych ucznia na spotkanie zespołu interdyscyplinarnego (wychowawca, psycholog, dyrektor)
2. Zawiera z rodzicami kontrakt o współpracy na rzecz poprawy sytuacji dziecka i rodziny.
3. Podejmuje działania wynikające z potrzeb dziecka i rodziny w kierunku:
 - wzmocnienia dziecka, udzielenia wsparcia w sytuacji kryzysowej i traumatycznej poprzez zapewnienie mu pomocy psychologiczno- pedagogicznej na terenie placówki,
 - wspierania rodziny poprzez kierowanie do instytucji oferujących np. poradnictwo, konsultacje psychologiczne, terapię uzależnień, terapię dla sprawców przemocy, grupy wsparcia, warsztaty umiejętności wychowawczych,
 - pomocy w rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych poprzez zastosowanie procedur mediacyjnych bądź kierowanie do mediatorów,
 - zabezpieczenia socjalnego poprzez kierowanie do instytucji oferujących: poradnictwo i warsztaty w zakresie metod poszukiwania prac, zorganizowani pomocy finansowej, rzeczowej, ciepłego posiłku w szkole itp.
4. Rodzice zostają poinformowani o podjęciu interwencji założenia „Niebieskiej Karty”. Przekazanie formularza NIEBIESKA KARTA-B.
5. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub odmawiają podjęcia działań proponowanych przez szkołę pedagog/ psycholog upoważniony przez dyrektora szkoły składa niezwłocznie zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do Policji, Prokuratury lub wnioszek o wgląd w sytuację rodziny do Sądu Rodzinnego i Nieletnich.

W SYTUACJI, GDY DZIECKO JEST KRZYWDZONE, DYSKRYMINOWANE NA TERENIE SZKOŁY PRZEZ PRACOWNIKA LUB INNĄ OSOBĘ DOROSŁĄ

1. Każdy pracownik szkoły, który zauważy negatywne zachowania innego pracownika w stosunku do dziecka, ma obowiązek interwencji. Informuje o braku zgody na takie zachowanie, działanie i zgłasza sytuację dyrekcji lub/i pedagogowi/ psychologowi. Dyrekcja lub wyznaczony przez dyrekcję pedagog/ psycholog przeprowadzają rozmowę z dzieckiem i osobami posiadającymi znaczące informacje w tej sprawie. Sporządzony jest opis sytuacji (notatka służbowa).

2. Pedagog/psycholog opracowuje plan pomocy dziecku, z którym zapoznaje dyrektora szkoły i wychowawcę klasy.
3. Dyrektor oraz pedagog/psycholog szkolny wdrażają działania pomocowe i profilaktyczne i monitorują je.
4. Dyrektor przeprowadza osobne rozmowy z pracownikiem i dzieckiem oraz jego rodzicami/opiekunem prawnym. Zapisuje, wraz z pracownikiem kontrakt eliminujący nieodpowiednie zachowania. Ustala plan pomocy dziecku.
5. Dyrektor, jeśli podejrzewa popełnienie przestępstwa oprócz w/w wszczyna procedury zewnętrzne: zawiadamia policję, prokuraturę lub Kuratorium w celu rozpoczęcia postępowania dyscyplinarnego
6. Gdy zaplanowane działania nie przyniosą rezultatu dyrektor podejmuje działania wynikające z Kodeksu Pracy.

PROCEDURA REAGOWANIA W PRZYPADKU ZACHOWANIA TRUDNEGO, AGRESYWNEGO LUB PRZEMOCY ZE STRONY DZIECKA

Celem zastosowania procedury jest zapewnienie bezpieczeństwa wszystkim dzieciom i dorosłym przebywającym w placówce w przypadku wystąpienia sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia i życia tych osób.

Zakres zastosowania procedury:

- naruszenie nietykalności fizycznej innych osób;
- przemoc psychiczna, naruszenie godności osobistej;
- bójki, pobicie;
- stworzenie zagrożenia dla zdrowia i życia własnego i innych;
- groźby użycia przemocy;
- posługiwanie się niebezpiecznym przedmiotem;
- niszczenie mienia.

Zakres odpowiedzialności:

- każdy z personelu może zauważyć lub być poinformowany o wystąpieniu aktów agresji, przemocy;

- każdy z personelu ma obowiązek zareagować w sytuacji agresji, przemocy (będąc świadkiem zdarzenia lub osobą poinformowaną o zdarzeniu) tj. podjąć próbę przerwania sytuacji, zapewnić bezpieczeństwo osobom: świadkom, krzywdzonemu, krzywdzącemu – ich odizolowanie;
- zastosowanie procedury reagowania odbywa się z poinformowaniem osoby wskazanej do podejmowania działań interwencyjnych, która następnie zajmie się całościowo sprawą lub innej osoby decyzyjnej (np. dyrektor, specjalista).

PROCES WDROŻENIA PROCEDURY REAGOWANIA W PRZYPADKU ZACHOWANIA TRUDNEGO, AGRESYWNEGO LUB PRZEMOCY ZE STRONY DZIECKA

- w przypadku zaobserwowania u dziecka przejawów wzmożonego napięcia, zdenerwowania lub trudności stwarzających prawdopodobieństwo wystąpienia zachowania trudnego, w tym agresywnego, autoagresywnego, zagrażającego, należy niezwłocznie podjąć działania, aby przeciwdziałać jego rozwinięciu, w tym należy podjąć z dzieckiem rozmowę uspokajającą, wyciszającą, o ile to możliwe, na neutralny temat (metoda przekierowania uwagi) lub inne oddziaływanie uspokajające;
- w sytuacji eskalacji zachowań trudnych, niepożądanych należy podjąć próbę ich wygaszenia, przerwania, adekwatnie do sytuacji, z uwzględnieniem rozpoznanego wcześniej ryzyka wystąpienia zachowań trudnych, agresywnych, autoagresywnych oraz ustalonych i stosowanych u dzieci indywidualnych strategii proaktywnych lub nieawersyjnych strategii reaktywnych;
- jeżeli podjęte czynności w danej sytuacji nie przynoszą efektów i następuje eskalacja zachowań trudnych, agresywnych, autoagresywnych należy poinformować osoby wskazane do podejmowania procedury interwencyjnej lub inne osoby z personelu, które znajdują się w pobliżu, z prośbą o pomoc; osoby te niezwłocznie informują osoby decyzyjne lub specjalistów i udzielają wsparcia w danej sytuacji;
- następnie, w przypadku wystąpienia bardzo agresywnego zachowania, którego nie można powstrzymać i stwarza ono zagrożenie dla zdrowia i życia własnego i innych osób, należy niezwłocznie, jeżeli jest taka konieczność, udzielić pierwszej pomocy przedmedycznej, wezwać Pogotowie Ratunkowe lub Policję, a następnie powiadomić rodziców (opiekunów) dziecka - w tej sytuacji można, jeśli jest to niezbędne, możliwe

i bezpieczne dla każdego uczestnika zdarzenia, zastosować jak najmniej inwazyjną formę przerwania aktu agresji;

- należy zadbać o bezpieczeństwo każdego uczestnika zdarzenia, w tym świadków;
- jeżeli okoliczności zdarzenia na to pozwolą – niezwłocznie - osoba wskazana w procedurze interwencyjnej podejmuje rozmowę stwarzającą dziecku możliwość wypowiedzenia się, przedstawienia swojego zdania/opinii w celu ustalenia przyczyn i okoliczności zdarzenia; w trakcie rozmowy z dzieckiem, o ile nie zakłóci to jej przebiegu, należy zanotować istotne informacje; po zakończeniu rozmowy sporządza się notatkę z uwzględnieniem całego zdarzenia i przekazanych informacji od świadków zdarzenia, o sytuacji należy poinformować rodziców (opiekunów);
- do momentu uzyskania pewności, że sytuacja została zażegnana, a zachowanie trudne ustąpiło, nie wolno pozostawić dziecka samemu sobie, tzn. „stracić go z pola widzenia”;
- należy zadbać o bezpieczeństwo wszystkich uczestników zdarzenia, świadków i udzielić im wsparcia, np. pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Szczególne warunki rozmowy interwencyjnej:

- rozmowa powinna być przeprowadzona bez presji czasu, pospieszania dziecka oraz powinna być dostosowana do potrzeb i możliwości dziecka; miejsce jej przeprowadzenia winno uwzględniać m.in. specyfikę odbioru i przetwarzania bodźców sensorycznych przez dziecko; należy wziąć pod uwagę język i sposoby komunikacji dziecka;
- osoba prowadząca rozmowę winna znać sposoby regulacji emocji przez dziecko (np. stymulowanie/zachowania autostymulujące) oraz mieć wiedzę, czy u dziecka występują zachowania trudne (np. zachowania agresywne, autoagresywne);
- podczas rozmowy trzeba pozwolić dziecku na swobodną wypowiedź, w tym ujawnienie obaw, nie przerywać, nie krytykować, nie uzupełniać wypowiedzi własnymi domysłami, nie komentować treści przekazywanych przez dziecko, nie minimalizować znaczenia tego, co się wydarzyło;
- rozmowa powinna przebiegać w spokojnej atmosferze; po jej zakończeniu dziecko winien zostać objęty adekwatnym wsparciem do czasu ustabilizowania sytuacji i wyciszenia zachowania - nie wolno pozostawić dziecka samemu sobie, „stracić z pola widzenia” do momentu uzyskania pewności, że sytuacja jest ustabilizowana.

Wskazania dla personelu:

- zapoznanie się z w/w procedurą reagowania w przypadku zachowania trudnego, agresywnego lub przemocy ze strony dziecka, zadaniami i procesem realizowania w przypadku jej podjęcia,
- współpraca z osobą wyznaczoną do podejmowania procedury interwencji w placówce/instytucji/działalności, stosowanie się do jej poleceń w trakcie zdarzenia;
- dysponowanie numerami osób odpowiedzialnych za podejmowanie interwencji w placówce/instytucji/działalności, osób decyzyjnych;
- doskonalenie kompetencji w zakresie niezbędnym do podejmowania działań określonych w w/w procedurze.

PROCEDURA INTERWENCJI W PRZYPADKU UJAWNIEŃ TREŚCI NIELEGALNYCH, SZKODLIWYCH LUB NIEODPOWIEDNIEN DO WIEKU, LUB W PRZYPADKU ZAGROŻEŃ GODZĄCYCH W BEZPIECZEŃSTWO DZIECI ZWIĄZANYCH Z KORZYSTANIEM Z INTERNETU

1. Działania wobec zdarzenia – opis przypadku, ustalenie okoliczności zdarzenia, zabezpieczenie dowodów oraz monitoring pointerwencyjny:

a) Każde przypadek ujawnienia treści szkodliwych lub nieodpowiednich do wieku powinno zostać zarejestrowane, przeanalizowane oraz odpowiednio udokumentowane. W analizie zdarzenia powinien znaleźć się dokładny opis zdarzenia, wskazanie osób uczestniczących i podjętych działań w celu identyfikacji sprawcy oraz materiały dokumentujące zdarzenie. Dowodem mogą być np.: wiadomości e-mailowe, SMS-y i MMS-y, historia połączeń w telefonie komórkowym, wiadomości nagrane na pocztę głosową telefonu komórkowego, zrzuty ekranu prezentujące wpisy na stronach internetowych, komentarze do wpisów lub zdjęć w serwisach społecznościowych, blogach, zdjęcia, grafiki, treści rozmów prowadzonych przy użyciu komunikatorów lub czatów. Zabezpieczenie tych dowodów powinno się odbywać z poszanowaniem praw dziecka, w tym prawa do prywatności.

b) Dowody powinny zostać zabezpieczone i opisane (data otrzymania, treść wiadomości, dane nadawcy tj. nazwa użytkownika, adres email, adres strony WWW). Właściwe opisanie dowodów ułatwia dalsze postępowanie, szczególnie w sytuacji naruszenia prawa. Jeśli zebrane dowody wskazują na naruszenie prawa należy niezwłocznie powiadomić Policję i przekazać jej cały zgromadzony materiał dowodowy. W celu usunięcia z Internetu nielegalnych,

kompromitujących lub krzywdzących materiałów należy poinformować rodziców/opiekunów prawnych o możliwościach ich usunięcia we współpracy z Dyżurnet.pl oraz o trybie zgłaszania takich treści poprzez formularz na stronie, na której materiał został opublikowany. Dodatkową pomocą mogą służyć (telefony zaufania: 116 111 dla młodzieży i dzieci oraz 800 100 100 dla rodziców i nauczycieli). Pamiętać należy o prawie do bycia zapomnianym wynikającym z unijnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych gwarantującym w uzasadnionych przypadkach usunięcie konkretnych linków z wyszukiwarki Google, w związku z czym nie będą mogły być wyszukane przy wpisywaniu jakiegokolwiek frazy. Możliwe jest również skorzystanie ze stron: <https://takeitdown.ncmec.org/> oraz <https://stopncii.org/>, pomagających usunąć z Internetu materiały intymne z wizerunkiem osoby, która nie wyraziła zgody na upublicznienie treści.

c) Monitoring pointerwencyjny. Niezwykle istotnym elementem procedury interwencyjnej jest systematyczne prowadzenie monitoringu zdarzenia po jego przerwaniu i zastosowaniu środków naprawczych. W praktyce oznacza to przede wszystkim regularne pozyskiwanie informacji na temat sytuacji, potrzeb uczestników incydentu oraz reagowania na ewentualne pojawienie się skutków opóźnionych w czasie, a także możliwość oceny prawidłowości podjętych działań.

2. Działania wobec uczestników zdarzenia (pokrzywdzony – sprawca – świadek, rodzice)

a) Działania wobec uczestników zdarzenia z zakresu naruszenia bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni, powinny być dedykowane zarówno osobom pokrzywdzonym, sprawcom, jak i świadkom zdarzenia (z uwagi na zróżnicowany charakter incydentu). Niektóre formy dotyczyć mogą pracy wyłącznie z pokrzywdzonymi, inne wymagać będą zastosowania różnych działań wychowawczych lub dyscyplinarnych wobec sprawcy. Należy pamiętać, że podejmowane działania dotyczą w większości przypadków dzieci, więc stroną uczestniczącą jest także rodzic/opiekun, w takich przypadkach stosuje się odpowiednie przepisy prawa.

b) Zasadnym jest, by podejmowane przez placówkę działania były zaplanowane, stopniowe, dostosowane do sytuacji oraz przebiegały w proponowanej kolejności:

- Rozmowa z uczestnikiem zdarzenia odpowiednia do charakteru zdarzenia oraz roli uczestnika (pokrzywdzony/sprawca/świadek). Nie należy stosować języka przekierowującego winę i odpowiedzialność za zdarzenie na osobę pokrzywdzoną.
- Powiadomienie rodziców/opiekunów uczestników zdarzenia oraz informowanie ich o podejmowanych działaniach i ewentualnych konsekwencjach regulaminowych oraz

przedstawienie propozycji wsparcia.

- Powiadomienie policji/sądu rodzinnego w przypadku podejrzenia popełnienia czynu zabronionego.
- Otoczenie wsparciem i opieką psychologiczno-pedagogiczną uczestników zdarzenia.

3. Działania wobec instytucji/organizacji/służb pomocowych i współpracujących – policja, wymiar sprawiedliwości, służby społeczne.

- Na instytucjach publicznych, takich jak szkoła i inne placówki oświatowe, spoczywa szczególny obowiązek współpracy z policją oraz sądem rodzinnym¹. Szkoła i placówki oświatowe (obowiązek dyrektora placówki) są zobligowane do zawiadomienia policji lub sądu rodzinnego o popełnieniu przez dziecko czynu karalnego o którym dowiedziały się w związku ze swoją działalnością². Ponadto spoczywa na nich obowiązek podjęcia niezbędnych czynności, aby nie dopuścić do zatarcia jego śladów oraz zabezpieczenia dowodów³). Obowiązek powiadomienia policji przez dyrektora nie dotyczy czynów ściganych przez organy na wniosek pokrzywdzonego oraz z oskarżenia prywatnego, gdy w charakterze oskarżyciela występuje sam pokrzywdzony.
- W razie wystąpienia przez pokrzywdzonego ze skargą lub oskarżeniem, współpraca placówki oświatowej z policją oraz sądem rodzinnym może polegać w szczególności, na udzielaniu informacji i pomocy przy przeprowadzaniu czynności postępowania w szkole, przekazaniu dokumentów oraz udostępnieniu danych ucznia.
Należy również pamiętać o społecznym obowiązku zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa Prokuratury lub Policji.

¹ Art. 304 § 2 Kodeksu postępowania karnego.

² Art. 4 § 2, ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. 2022 poz. 170).

³ Art. 4 § 3, ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. 2022 poz. 170).

Standard IV – placówka monitoruje oraz okresowo weryfikuje zgodność prowadzonych działań z przyjętymi standardami ochrony dzieci

EWALUACJA

Ocena podejmowanych działań interwencyjnych, w przypadku zawiadomienia o przestępstwie placówka ma prawo do uzyskania informacji o wszczęciu albo odmowie postępowania. Istnieje możliwość zgłoszenia zażalenia na bezczynności, bieżący kontakt z instytucjami, które zostały powołane we wcześniejszych etapach interwencji (OPS, policja, kurator, asystent rodziny)

MONITORING STOSOWANIA POLITYKI OCHRONY DZIECI PRZED KRZYWDZENIEM

1. Dyrektor szkoły wyznacza osobę odpowiedzialną za „Politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem” i powierza jej nadzór nad jej realizacją oraz prowadzenia rejestru spraw dotyczących krzywdzenia.
2. Bieżąca wymiana informacji o rozwoju podejmowanych działań interwencyjnych w klasowych zespołach wychowawczych oraz szkolnych zespołach interdyscyplinarnych dotyczących IPET-ów (wychowawcy, nauczyciele, specjaliści, pozostałe osoby współpracujące z dzieckiem i jego rodziną).
3. Szkoła oferuje rodzicom edukację w zakresie wychowania dzieci bez przemocy oraz ochrony ich przed przemocą i wykorzystywaniem. (spotkania z rodzicami, wykorzystanie komunikacji internetowej na przekazywanie literatury, broszur tematycznych)
4. Cykliczne zebrania w zespołach klasowych i grupowych, indywidualne rozmowy z dyrekcją, psychologiem/ psychologiem.

Wskaźniki realizacji polityki ochrony małoletnich:

- dokument STANDARDY OCHRONY DZIECI PRZED KRZYWDZENIEM został przedstawiony Radzie Pedagogicznej i pracownikom obsługi i administracji oraz został podpisany przez dyrekcję placówki, przedstawiciela Rady Rodziców i samorządu uczniowskiego,
- każda nowozatrudniona osoba jest zobowiązana do zapoznania się z dokumentem,

- tekst dokumentu został opublikowany na stronie internetowej placówki, a treść jest szeroko promowana wśród pracowników, rodziców/opiekunów i dzieci poprzez działania informacyjne i edukacyjne dostosowane do grupy wiekowej odbiorców,
- placówka udostępnia materiały edukacyjne i scenariusze zajęć warsztatowych w tematyce ochrony dzieci przed krzywdzeniem,
- zajęcia edukacyjne w zakresie praw dziecka i ochrony przed krzywdzeniem zostały wpisane do programu wychowawczo-profilaktycznego,
- placówka zapewnia rodzicom/opiekunom dostęp do danych kontaktowych placówek zapewniających pomoc i opiekę w trudnych sytuacjach życiowych oraz przydatnych informacji na temat możliwości podnoszenia umiejętności wychowawczych i ochrony dzieci przed krzywdzeniem,
- zarówno pracownicy, jak i dzieci wiedzą do kogo zwrócić się po pomoc lub przekazać informację o podejrzeniu krzywdzenia dziecka
- w placówce opracowano procedurę określającą krok po kroku jakie działania należy podjąć w sytuacji krzywdzenia dziecka lub zagrożenia jego bezpieczeństwa.

 Samorząd Uczniowski SP nr 35

 Rada Rodziców ZS-P nr 1

 Dyrektor ZS-P nr 1

Załącznik 1

pieczęć szkoły

Poznań,

Sąd Rejonowy w Poznaniu.....
(dane i pełny adres sądu)

WNIOSEK O WGLĄD W SYTUACJĘ RODZINNĄ DZIECKA

Niniejszym wnoszę o wgląd w sytuację małoletniego.....
urodzonego.....w, zamieszkałego w przy
ulicy.....

UZASADNIENIE

Zał. 2

pieczętka szkoły

Poznań, dnia

**Prokuratura Rejonowa
w Poznaniu
ul. Solna 10
61-735 Poznań**

ZAWIADOMIENIE O MOŻLIWOŚCI POPEŁNIENIA PRZESTĘPSTWA

Niniejszym jako, zawiadamiam o możliwości popełnienia przestępstwa z art.... KK.... na szkodę ucznia tut. Szkoły, tj. małoletniego..... urodzonego dnia..... w, zamieszkałego w przez:

Dane sprawcy przemocy.....

polegającego na tym, że....., czym wypełnił znamiona przestępstwa stypizowanego w art. KK....

Tym samym, wnoszę o wszczęcie postępowania przygotowawczego i podjęcie niezbędnych czynności dowodowych celem pociągnięcia sprawcy do odpowiedzialności karnej.

UZASADNIENIE

KARTA ZDARZENIA

Data zdarzenia.....

.....

miejsce i data

JaPESEL.....

Oświadczam, że nie byłem/-am skazany/a za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajowości, i przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego i nie toczy się przeciwko mnie żadne postępowanie karne ani dyscyplinarne w tym zakresie.

Ponadto oświadczam, że zapoznałem/-am się z zasadami ochrony dzieci obowiązującymi w ZS-P nr 1 i zobowiązuję się do ich przestrzegania.

.....

podpis